

ESG Consulting
Montae & Partners ontzorgt

Blogreeks Duurzaam Beleggen

Blog 7 | Haalt stemgedrag het MVB-beleid van pensioenfonds onderuit?

Stemrecht is een belangrijk instrument voor pensioenfondsen met een beleid gericht op maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). Als aandeelhouder kunnen pensioenfondsen aanzienlijke invloed uitoefenen om de doelstellingen van hun beleid te realiseren. Het gebruik van stemrecht biedt pensioenfondsen de mogelijkheid om de koers van bedrijven te beïnvloeden. Waar het stemrecht in het verleden voornamelijk werd ingezet met het oog op hogere financiële rendementen, wordt er tegenwoordig vaker een belangenafweging gemaakt tussen duurzaamheidsdoelstellingen en het financiële rendement.

De wijze waarop pensioenfondsen hun stemrecht benutten, varieert sterk. Van actieve deelname aan aandeelhoudersvergaderingen tot volledige uitbesteding van het stemrecht aan externe partijen. In dit blog worden de verschillende benaderingen van stemrechtgebruik nader toegelicht. Het is belangrijk dat pensioenfondsen kritisch kijken naar de inzet van hun stemrecht. Zo kunnen zij hun MVB-doelstellingen daadwerkelijk realiseren en reputatieschade vermijden.

Uitvoering van het stemrecht door pensioenfondsen zelf

Een optie voor pensioenfondsen is om zelf actief gebruik te maken van hun stemrecht. Dit vereist een interne structuur waarin gespecialiseerde kennis nodig is voor het monitoren van bedrijven en het nemen van goed geïnformeerde beslissingen. Hoewel dit directe betrokkenheid mogelijk maakt, wordt deze benadering binnen de pensioensector zelden toegepast vanwege de aanzienlijke tijds- en kosteninvesteringen die ermee gepaard gaan.

Aanstellen van overlay manager: proxy voting

Een andere optie voor pensioenfondsen is het aanstellen van een overlay manager. Deze manager biedt strategisch advies over stemrechtbeslissingen, waardoor het fonds

alsnog een actieve rol kan spelen zonder de volledige operationele last. Door de inzet van een overlay manager kunnen pensioenfondsen hun stembeleid effectief uitvoeren zonder zelf bij aandeelhoudersvergaderingen aanwezig te hoeven zijn. Het voordeel van deze aanpak is dat het fonds kan profiteren van externe expertise, terwijl het nog steeds grip houdt op het stemproces.

Volgen van het beleid van de vermogensbeheerder

Een derde optie is dat pensioenfondsen het stembeleid van de vermogensbeheerder of de beheerder van een beleggingsfonds volgen. In deze situatie heeft het pensioenfonds de minste directe invloed op de uitvoering van stembeleid. De invloed wordt uitgeoefend via de selectie en evaluatie van de vermogensbeheerder. Deze selectie ligt vaak voor lange tijd vast, waardoor de actualiteit van het MVB-beleid uit het oog kan worden verloren. Omdat de selectie en de evaluatie van de vermogensbeheerder ook op andere criteria dan MVB-beleid plaatsvinden, is de effectiviteit van deze methode waarschijnlijk veel lager dan die van de andere twee opties.

Een risico van deze benadering is dat er een discrepantie zal zijn tussen de MVB-ambities van het fonds en de daadwerkelijke uitvoering door de vermogensbeheerder. Het komt regelmatig voor dat pensioenfondsen ambitieuze MVB-doelstellingen opnemen in hun beleidsdocumenten, terwijl de vermogensbeheerder die zij selecteren laag scoort op duurzaamheidscriteria of zelfs negatief in het nieuws komt vanwege tekortkomingen op het gebied van MVB.

Maatschappelijke en politieke druk

De MVB-benadering tussen vermogensbeheerders verschilt veelal sterk, afhankelijk van hun geografische oorsprong en de markten waarin ze actief zijn. Europese beheerders leggen meer nadruk op duurzaamheid en ESG-criteria. Deze nadruk komt onder andere voort uit strengere regelgeving en grotere maatschappelijke druk.

Amerikaanse vermogensbeheerders daarentegen zijn vaak terughoudender. In de Verenigde Staten is er een toenemende trend van juridische procedures tegen vermogensbeheerders die worden beschuldigd van greenwashing. De rechtszaken gaan zelfs zo ver dat het hebben van een ESG-beleid negatief kan uitpakken voor vermogensbeheerders.

Een voorbeeld is een rechtszaak in de Verenigde Staten waar deelnemers van een pensioenfonds een rechtszaak zijn gestart tegen hun werkgever met betrekking tot het pensioenplan. De deelnemers claimen dat de vermogensbeheerder van het pensioenplan zijn fiduciaire plichten heeft geschonden door maatschappelijk verantwoorde investeringen te doen die ten koste van de financiële belangen van de deelnemers.

Ook wordt het vermogensbeheerders vanuit de Amerikaanse politiek vaak moeilijk gemaakt. Republikeinen leggen druk op de financiële sector en grote bedrijven om hun milieudoelstellingen af te zwakken, waardoor MVB meer een risico wordt, dan een vooruitstrevend doel. Dit is terug te zien in het stemgedrag van leidende partijen.

De steun voor maatschappelijk verantwoorde voorstellen brokkelt af.

Conclusie

In het geval dat een pensioenfonds zelf geen directe macht uitoefent, bestaat het risico dat het beleid van het pensioenfonds in theorie vooruitstrevend en duurzaam is, terwijl de praktische uitvoering door het stembeleid van de vermogensbeheerder daar niet aan voldoet.

Pensioenfondsen zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van hun beleid. Het is voor het pensioenfonds dus noodzakelijk om niet alleen tijdens het selectieproces zorgvuldig te werk te gaan, maar om ook doorlopende monitoring en diepgaande evaluatie van hun vermogensbeheerders en overlay managers uit te voeren. Alleen dan wordt gewaarborgd dat de beloofde duurzaamheidsdoelstellingen daadwerkelijk worden gerealiseerd.

Meer weten? Neem contact op!

Arjen Dibbets

arjen.dibbets@montaepartners.nl
+31(0)6 15 66 38 44

Marra van der Kubbe

marra.van.der.kubbe@montaepartners.nl
+31(0)6 29 15 11 49